

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

9 Vtrùm poßim manifestare alterius crimen occultum, ad impediendum
damnum proximo impendens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

55
Quid si in-
iuria ex-
torferis.

Resp. & Dico Tertio, Probabile est absolute, etiam in hoc casu posse tale secretum vel crimen alterius aperiri ad vitanda graua tormenta, etsi ipsi inde sit vitæ periculum. docet Petrus Nauarr. lib. 2. cap. 4. num. 131. Ratio est, quia iuxta Sorum & alios, possum aperire secretum tali casu, quamuis stipulatus sim alteri silentium: ergo etiam licet iniuria extorferim. Nam qui ex contractu aliquid debet, non minus tenetur, quam qui ex delicto, vt infra dicitur.

Secundo, Quia etsi antea iniuriam feci extorquendo secretum, vel fraude expiscando: iam tamen postquam scio, ius habeo vtendi & reuelandi in tanta necessitate; sicut si quis furatus esset equum, posset eo in necessitate vti, etiam cum interitu equi, imò etiam cum interitu domini, vt si hostibus inuadentibus fugiat, domino in periculo relicto.

Tertio, Quia in hoc casu reuera non infero damnum, sed si quod sequatur, ex alterius malitia sequitur, qui me iniuste torquet; nam mea confessio tormentis expressa, non est alicuius ponderis, nec ei debet adhiberi fides; vt patet ex cap. 1. causa 15. q. 6. Alexandri PP. Quæ ratio bene probat, confessionem non esse per se causam damni, sed solum per accidens; & damnum illud prouenire non ex mea confessione, sed ex malitia iudicis torquentis, & consequenter non censeri me causam illius damni, nisi permisiue.

56 Dices, Si talis confessio non censetur causa damni: ergo si vi tormentorum de altero crimen falsò confitearis, non peccas mortiferè, nec teneris ad compensationem damni.

An aliquo casu possim falsum alteri imponere.

Resp. Si uelut v. Detractio, q. 3. fateatur totum; modò tamen post tormenta reuocet. Idem docet Pet. Nauarra lib. 2. c. 4. n. 131. quæ sententia videtur probabilis, si nihil aliud quam infamia metuatur: quia talis confessio verè non inducit infamiam, quando postea reuocatur. Si tamen inde mors vel aliud graue damnum illi impenderet, omnino mortiferè peccaret: quamuis enim, si Iudex legitime procedat, talis confessio nihil mali inferre possit; secus tamen res habet, si capiet occasionem illi nocedi. Sicut si latro minetur mihi mortem, nisi dixerò quis se accusarit, nõ possum falsò id imponere ei, quem ille ob id esset interfecit. Ratio est; quia cum talibus circumstantiis falsum imponere; est per iniuriam dare causam magni damni. Merito enim potest is queri de iniuria, cui cum tanto damno falsum imponitur.

DUBITATIO IX.

Vtrum possim manifestare alterius crimen occultum, ad impediendum damnum proximo impendens.

57 R Espondeo & Dico Primo, Si illud damnum est alicuius momenti, siue sit temporale siue spiritale, posse crimen proximi manifestari ad illud impediendum, quatenus id ad illud est necessarium. Ita Sotus lib. 5. de Iustitia qu. 7. art. 1. & Nauar. cap. 18. nu. 31. & alij. v.g. noui Petrum esse furè, possum monere eos quibuscum habitat, vt sibi caneant: si gerit se pro medico, & ego noui eius imperitiam, possum monere quibus impendet periculum; homicidium à Petro commissum imponitur innocenti; qui ob id erit plectendus,

possum aperire Petrum auctorem. Imò in huiusmodi casibus sapè fit, vt non solum possum, sed vt etiam teneat ex charitate crimen alterius manifestare, nempe si graue damnum ex eo aliis imminet, & damnum quod ex manifestatione sequitur, non sit tanti, vt eius ratio præ altero haberi debeat. In dubio autem, vtrum præponderet, inclinandum in fauorem innocentis, huic enim in dubio fauendum. Ratio horum est; quia nemo habet ius tuendæ famæ cum tanto damno, quod inde alteri iniuste obueneret. Item quisque habet ius ad proferendum in lucem id quod in sua cognitione abditum tenet; si ex occultatione aliis damnum proueniret: si enim quisque id potest ad sua damna auertenda, cur non etiam possit ad damna proximorum, cum debeat diligere proximum sicut seipsum? Hinc fit, vt quando agitur de officio beneficioque conferendo, de matrimonio contrahendo, de Religione suscipienda, si ego sciam aliquod iustum impedimentum, vnde aliquid notabile incommodum merito timeri debeat, possum eius occulta pandere.

58
Sapè teneor manifesta-
re.

Dico Secundo, Si ad auertendum illud damnum, non est necesse crimen alterius patefacere, sed superest alia via commodior, seu minus noxia, verbi gratia, per fraternam correptionem non possum aperire: similiter, si nihil iuuaret ad damnum auertendum. Prior pars patet; quia esset contra charitatem: tenemur enim minimum lædere proximum, quantum fieri potest, tum in illo curando, tum in malis ab illo prouenientibus auertendis.

59

60

Sed difficultas est, An sit contra iustitiam, crimen tunc aperire? Videri possit non esse; quia nemo habet ius ad famam, per quam aliis nocere parat, seu per quam tribuitur ei probitas vel peritia, cuius simulatione aliis esset nociturus. Vnde etiam nemo potest conqueri sibi factam iniuriam, quòd illis sui defectus sint patefacti, sed sibi id imputare debet, vt qui per hanc famam aliis nocebat. Deinde quia potest quis interdum habere ius in famam & vitam alterius, etiam si malum alteri auerti possit; vt si inuadaris & possis fugere: non enim ex iustitia teneris fugere, vt supra ostensum est. Sic si accuseris iniuste, & possis euadere vel exceptione fori, vel exceptione contra accusatorem, pandendo crimina eius occulta; non facis illi iniuriam, si pandas. Nihilominus altera sententia est communior, præsertim si ille alioquin erat bonæ famæ. vide infra num. 132.

61

An sit contra iustitiam.

62

Ius in vitâ & famam alterius, dicitur alia via suppedire.

Altera pars probatur; quia si reuelatio illa non videtur profutura, frustra fiet: in dubio tamen est licita.

DUBITATIO X.

Vtrum liceat infamare eum qui fictis virtutibus sibi famam parauit, vel qui crimen commisit cui iure infamia est annexa.

R Espondeo & Dico Primo, Licetum est aperire hanc simulationem, si ea vergat in alicuius detrimentum; vt si quis simulet se peritum aduocatam, medicum, confessarium, pharmacopolam, & constet mihi non esse talem. Ratio est; quia ille ius non habet famam suam retinendi

63

Si fictio cedat in damnum alicui.